

DIURNALU GLUMETIU SOCIÁLE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte síodieniele síbanii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

✦

Franciscu Deacu (Pescariu.)

— Epigrama. —

*Ti dícu magiarii „Mare“, plangendu, cà te-au perdutu.
Ai sí fostu „Baru“ sí „Mare“, cà-ci trei morti ai avutu;
Antai'a „nationale“ la-a nóstra vitia mica,
A dóu'a „polltica“, sí-a trei'a a-poi „fisica“!
Aradu, in 1./II. 1876.*

(S.)

Chiamare la abonare.

In totu satulu romanescu trebuesce să
fia celu pucínu câte unu „Gur'a-Satului.“

Unde nu este inca, ve ingrigiti ca să fia.

Díurnele sí cheltuelile mele de caletoria
sunt: fi. 8 pe anu, fi. 4 pe semestru, fi. 2
pe trimestru; éra dela ómenii seraci, pre-
cum sunt: profesorii, invetiatorii, studintii
sí economii, me indestulescu, sí cu fi. 5
pe anu, fi. 2 cr. 50 pe 1/2 de anu sí fi. 1
cr. 75. pe 1/4 de anu.

Sà ne vedemu cu bine!

Maruntiusiuri.

— Ah! esci morbosu domnulu meu, de esci atàtu
de slabu sí palidu?

— Ba, sum invetiatoru romanu.

— Unde, unde cu asè graba mare? — díse unu tieranu
càtra unu vecínu alu seu.

— Me grabescu la orasù, ca sà-mi cautu unu doftoru,
cà nu-mi place ce face nevést'a mea de o vreme incóce.

— Stai, sí eu te voiú insocè, cà mie de multu nu-mi
place ce face nevést'a mea.

— Ce cugeti, — intrebà cine-va, pe unu amicu
alu seu — cui se potu incredintiá secretele cele mai
mari?

— Mintiunosiloru, — response celu intreatu, —
pentru-cà pre mintiunosí nime nu-i crede.

— Vai! cà gróznicu m'am visatu adí nópte, vecina. Mi parea, cà
dupa mediulu noptii, mi-a venitu barbatulu a-casa.

— Me miru, cà fia-iertatulu, n'avea datina sà ajunga a-casa, de-
càtu numai in díu'a alba.

Petìtoriulu: spiritulu tempului me indreptatiesce
a ve potè intrebà, càta zestre dati cu domnisiór'a A?

Parintele: spiritulu tempului me indreptatiesce
a ve pote intrebà, càte detorii aveti?

O mirésa síedea intr'unu coltiu aduncita in
cugete.

— Ce te gandesci? — o intrebà o amica de a ei.

— Me cugetu, — response mirés'a, — cà dupa
cine me voiú maritá, déca voiú romanè veduva.

„Trecutu-amu pr'in focu si pr'in apa, si ne-a scosu pre noi intru odichna.“

Jalb'a unei jalbe cu consistoriulu in protiapu!

(Urmare d'in nrulu 1.)

Asie se incela parintii in vrednicia copiiloru sei; asie si Sfiagun'a in aceia, caror'a nu li se inrotesce facia, candu se numescu urmatorii cei adeverati ai lui.

Insedaru, Sfiagun'a era mortu! Marele secretariu archidiececanu m'a inferatu cu not'a infidelitatii si m'a pusu in ordinea archivei sale, care se asemena multu cu ordinea d'in bolt'a tiganului.

A-ci am jacutu ca bolnavulu d'in scriptura lunga loculu Vifterzii.

Parintii mei, vedindu, ca eu nu me mai reintoreu cu rezultatulu doritu, au venitu in mai multe ronduri, ca sa-mi dea de urma. Sormanii parinti-mi — cugetam eu — cum-mai veti da voi de urma, candu eu am ajunsu pe man'a unoru omeni, a carora capu si-a perdutu urm'a.

M'am fostu perdutu cu totulu in ordinea archivei archidiececane. Toate cautiurile dupa mine, la urgarea parintiloru mei si-au frantu capulu de intunecimea evidintieloru archivali. Nu mai credeam la revederea cu parintii mei pe lumea acesta!

Intr'o di isi aduse servitoriulu cancelariei archidiececane a-minte de chiamarea unei mature. Plinu de convingerea despre insemnatatea rangului seu hierarchicu, prinse matur'a in mana, intru in cancelaria cu o facie serioasa, ca si candu elu ar fi concipiatu totu gunoiulu, ce se afla a-colo, se parea mai vitazu decat'u Hercule in grajdulu lui Augias!

Eu me aflam in mediuloculu unui teancu de acte, ce la fundu incepu a se putredi. De odata audu pe servitoriulu eschiamandu: Aha! si plecandu-se dupa tristele remasitie ale unei sugari, au palitu cu cod'a maturii teanculu de hartii, in care me aflam, si cadiendu acest'a, a esitu d'in launtrulu meu cu nasulu aforu unu pachetu de „mais“, cu care m'a fostu pusu marele secretariu archidiececanu d'in uitare ad acta.

Asemenea celoru mai insemnate inventiuni ale omenimei, asie am si eu de a multumi esirea mea d'in labirintulu archivei archidiececane unui singuru casu. Hartia de „mais“, pr'in care iusufia calugarii de adi canonelor ruginite spiritu modernu, a trasu atentiunea servitoriului cancelariei archidiececane a-supr'a mea.

La intrarea marelui secretariu arhiepiscopescu in cancelaria m'a predatu servitoriulu acestuia eu: „A-ici e jalb'a Glimboceniloru, ce o totu cautati!“ Bravo! Omu esci, dise secretariulu! Da unde ai gasitu-o? „Am luatu“, — response servitoriulu — „indicele dela cosnita cu glasulu alu sieptelea, si ecato!“

Stai, dise marele secretariu, sa o duci delocu la referinte. A-ci mi-a pusu in spate: „Se da parintelui M. L. spre referada“, si m'a predatu servitoriulu. Acest'a me tescui subsuora si pleca catra locuintia referintelui, in pasulu caprei, care se duce la tergu.

M. L.! mi sbernaia mereu pr'in capu. Ce va sa dica „M. L.“? — Pe „M.“ totu l'asf fi mai ghicitu eu. Cu „L.“ inse nu me taiu capulu, cum sa-lu aducu la combinatiune cu „M.“

Candu cugetam mai seriosu, ca sa ghicescu ghicitorea, me pomenescu, ca me transpune servitoriulu pe strad'a publica in man'a unui individu intiolatu, ce pleca catra Poplac'a in cugete profunde despre salutea basericii, ce provine d'in inmultirea salarielor asesiloru consistoriali. O referada? intreba individulu pe servitoriulu. „Da!“ response acest'a, si se despartira amendoii, fore ca celu d'antiau sa fia multumitu celui d'in urma pentru-ca nu l'a salutatu.

Baiasiu: Co ai Dle Dien cu fetele mele?

Dicu: De feliu nemicu.

Baiasiu: DTA ai scrisu in „Gur'a Satului“ fetele mele; iart nur! dasi ist der Dant, ca Te-am adusu a-ici d'in Brasso, de Te-am facutu contabilu la cass'a de pastrare d'in locu? Sphon!

Propaganda romana in Orbi'a mare.

Motto:

Sorte vitrega! nec non spes nos valde uitavit:
Episcopus non es, nec ego secretariu!
Plange nunc Roma! videns suferindu filios, pre:
Dangalanga duos, si pre bietulu Meteleu!
(Hexametru d'in „Lamentarile“ Lanra(n)tului
poetu Dr. Meteleu)

Factum est, si santu ca e asie!

Pentru Dangalanga maior trecu bab'a cu colacii sa mai fia episcopu, era jesuitulu pensionatu Dr. Meteleu ii cantara „hor'a mortulu“ de a mai fi secretariu, sicut ille cantat. . . .!

Acesti doi barbati cu apendicele lor, tragu de presentu a-supra-si atentiunea publiculu d'in giurulu Orbiei mare, pentru tactic'a rara si faptele de specialitate, cari i caracteriseza.

Cine sunt acesti'a? veti intrebati cari nu-i cunoaste-ti; ve rogu inse sa nu fiti curiosi, ci dati multumita lui Domnedieu, ca v'a feritu de a-i cunoaste pone acum; sunt Doctori romani, si credu, ca cu acest'a am disu destulu.

Deca pre cutare-va totu-si d'intre cei curiosi lu-ar arunca sorte pre la Orbi'a mare, respectivulu, ser'a dupa apusulu sorelui, va vede trei fantome amblandu pe strada in susu si in diosu; unulu merge nainte cu capulu plecatu nainte, murmuindu intru sine, acest'a-e Dr. Dangalanga maior; pre acest'a lu-urmeza in distantia de trei pasi cu capulu intr'o ureche (lature) Dr. Meteleu, sponsulu lei Varvar'a Ubrik, catu plangendu, catu erasi horindu hor'a „Desperatulu“: Am remasu ca celu ce n lume . . . ; pre acesti'a doi ii urmeza apendicele lor, Dr. Dangalanga minor in distantia de siese pasi, care altu-cum se vede a fi mai liniscitu, ca numai acum incepe a bumbara.

Acesti'a trei, candu nu visati nime, dovedira, ca draculu nu dorme, formandu, „va sa dica“ infintiandu: Propaganda romana in Orbi'a mare.

Dr. Dangalanga maior a-nume decandu si-perdu firulu cugetarii, „va sa dica“ speranti'a de a mai pote fi episcopu, recourse la Jupiter, sa-lu denumesea de diregintele tunetelor si fulgerelor pe pamentu; betranulu Jupiter nu-i refusa rogarea, ca nu cumva in acestu deliriu sa apeleze la ceriuri, ci acordandu-i i tramise si unu coajutoriu, pre Dangalanga minor, nepotulu lui maior, ca acest'a sa intorca rot'a la masina, pone ce unchiulu seu direge unde sa tuncu si sa trasnesca.

Dr. Meteleu se uitati la ei, ca mati'a la clisa, si cu sufletu doria sa li ajate de a mesteca putios'a, inse de alta parte se temea, ca-lu va ajunge tunulu chiaru pre elu; — o sorte vitrega! eta cum se implinesce dical'a romanesea: de ce te temi, nu scapi, — ca-ci povatiutu de duhu, totusi se resolvi Dr. Meteleu a intorce si elu rot'a masinei fulgerelor, vrendu a tuncu si a isbi in cincisprediece latiru cu o lovitura. Inse vai si amaru!! Dr. Dangalanga maior nu-lu potu instrui sa scia da directiunea receruta, unde vre sa trasnesca, ca-ci tunulu tuncu chiaru in bietulu Meteleu, isbindu-lu d'in curtea episcopesea in cuibulu osendirei si locuintia lui Dangalanga maior.

Duhorea putioseii lu incaimaci pre bietulu Meteleu, de nu se mai potu descepta de atunci; chiaru atati duhovna i mai remase inca, de sciul juru resbunare, candu Dangalanga maior lu intimpinu cu cuvintele petrundietorie: „va sa dica mai multu nu esci secretariu.“ Dr. Meteleu, ca scosu d'in minte, i-intinse man'a tremuranda jurandu-i fidelitate si formandu astu-feliu: colegialitate individuu; jurara a-poi ambii, ca-si voru resbuna: „contra illos, qui contra nos,“ infintiandu pr'in acest'a „Triumviratulu a la Dangalanga, si pre

urma scrisera la Rom'a, cã duhulu li a inspiratu loru a infintiã si a-ici „Propaganda“, rogandu-se numai ca sã li-se mai tramita pucina taria sufletãscã, cã-ci cesa ce au adusu de a-colo a evaporatu acum d'in ei, sub clim'a acẽst'a ticalõsa; ẽra si pone atunci Propagand'a si-incepe activitatea sa, propunendu-si firmu, cã voru luptã toti trei ca trei tuluci: voru tresni si tunã cu poteri renoite si unite.

Dreptu, cã Meteleu e atãtu de meteleu cãtra juramentulu seu, cã lu-ar slabì in ori care minutu, numai sã mai pãta incãpe in paradisulu preavutu, de unde lu scõsa Arhangelulu Pavelu; inse dictum factum, ei totusi infintiara „Propagand'a romãna“ in Orb'ia mare, si acum: tres faciunt collegium, — tres Propagandam, — tres triumviratum, — et quid adhuc? formant: tres tulucos romanos: Bimbó, Pirók et Bogár!

Flecea.

In carnevalu.

— Epigrama. —

— „Nu vini adi in teatru la mare balu mascatu?“
— „La ce? candu lumea d'astadi mai tãta s'a mascatu,
Si 'n ori ce locu presenta unu gratisu jocu mascatu!“
Aradu, in 22/I. 1876.

(S)

Anecdote,

— culese de Dumitrache. —

O dõmna cumparandu unu petioru de carne de mnelu d'in macelaria, pe cale cãtra casa l'a scapatu de sub man-tãua; — vediendu acẽst'a o pilaritia, ii strigã:

„Dõmna! dõmna! ti-ai scepatu umbrariulu, ia-lu susu.“

Unu proprietariu de casa s'a maniatu fõrte pe unu locuitoriu alu seu, care erã cu multa chiria detoriu, in fine i-a dõsu:

„Decã domnulu n'are bani de a solvi chir'ã, cumpere-si casa.“

Unu domnisoru flusturatu preamblandu-se cu capatien'a-i gõla incordata spre ceriu, se bucnì de unu omu mai simplu, dër' onestu, carui'a-i dõse: „Mãi, ce nu grigi? cã dõr' n'oiu ferì eu d'in calea fia-caruì bou.“ —

La ce agraitulu respunse: „inse eu da.“

Odata unu tiganu a mersu cu o jalba la pretorele B., care de altcum erã unu omu fõrte glumeti; tiganulu a tituluat pre pretoru cu „maria-ta,“ „stralucite,“ „inaltiate,“ „stapanirea nõstra,“ si cãte si mai cãte titulusiuri, ce numai a sciutu; dupa ce si-a datu plansõrea, pretorele glumeti lu-indrumã cu plansõrea-i, ce — dupa cumu afirmã pretorele — nu trebuia substernuta lui, ci la judele regescu, observandu, cã decã merge la judele regescu, atunci aceluia ii compete mai inalte titulusiuri, decãtu cele cu cari l'a tituluat pre elu.

Tiganulu mergendu pre drumu s'a aduncitu in cugetari, cã õre sã fia si mai 'nalte titulusiuri decãtu cele dõse pretorelui. In fine i plesni ceva in minte.

Ajunge la cas'a judelui regescu si cum intra pe usa in curte, vede pre fèt'a judelui regescu, cã se ocupã in gradina cu udatulu floriloru: deci o graesce tiganulu: *santa Maica Prãcesta, me rogu a casa-e Domnulu Ddieu?*

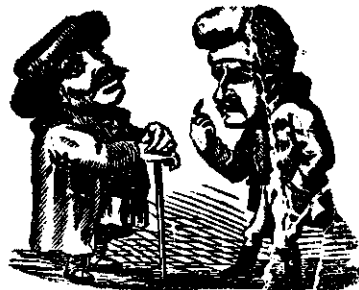
Odata se preamblã tiganulu pr'in tergu, — si tre-cõndu pe lunga elu unu romanu, carui'a i spendiurau ciõrecii nooi cumparati d'in tergu pe umeru in diosu, — tiganulu naibei se trage mercu lunga romanu, cõsa ciõrecii acestui'a cãtra sumanulu (siuba, tiundra,) seu si li aruncã cu o iutime pe umerii sei proprii.

Pagubitulu lamentãdia, cã i-a furatu cine-va ciõrecii depe umeru.

„Credu Dieu io, — dõse tiganulu — sunt destul blastemati a-ici in tergu; pentru aceea, vedi eu am cosutu pe ai mei cãtra sumanu, ca sã nu-i fure nime.“

La biroulu unsi redactiuni se presenta odata unu teneru ca colaborariu. Redactorulu: Dta voesci adica a fi colaborariu la fõi'a nõstra, — te rogu, care-ti este directi'a lucrarei? — „**Eu luptu pentru dreptu, libertate, lumina, viptu si cortelu!**“

TAND'A SI MAND'A.

T. (fõrte tristu) Alduẽsca-te Ddieu, frate Mando!

M. Dee Ddieu pecia si slanina.

T. Mã! Nu fi as'ẽ veselu, cã mie nu mi de risu.

M. Dder me miru, cã Te vediu cam desperatu si Te uiti spariosu.

T. As'ẽ este, cã me dõre la fõle.

M. Dder dõra intre serbatori ai mancatu slanina pre multa.

T. Nu ai ghicitu-o.

M. Dder ce ai mancatu de Te-ai inflatu as'ẽ?

T. D'apoi am mancatu 30 de maje de sare si mi s'a intorsu ranz'a.

M. Dder cauta dera lãcu, du-te la apotecariulu nostru Miller, sã-Ti dee ceva purgãtia.

T. De s'ar potẽ singuru curatì, — lauda sã-i fia.

M. Dder eu nu Te pricepu.

T. Cã elu mi-a datu-o.

M. Dder acum'a Te pricepu, — dera s'a inputitu. Oh verflucht!

T. Sei-mi-ai spune, cãte zile sunt intr'unu anu?

M. Cãte bãtio a capetatu cutare venetoriu, scũ deputatu congressionalu d'in granitia, pe vremea boteli de caprariu.

T. Sã-mi spui tu mie, frate Mando, cã-ce este comisariulu regescu?

M. Dupa preceperea mea ha prõsta, denumirea unui comisariu regescu nu insemnãza altu ceva, decãtu cã cutare fispanu d'in cutare districtu nu este aptu de a ispravì treburile granitieresci.

T. Multiamu de deslucirea-ti ocosia; dera mi-ar placea sã sciu, cã pentru ce remane pre lunga comisariulu regescu totusi si fispanulu in oficiu?

M. Pentru-cã fispanulu, ca unu Tom'a necredintiosu, sã aiba ocaziune a se convinge, cã nu este aptu de oficiulu seu, si pentru-cã ii trebuie unu tutoru, si pentru-cã statulu are multi bani de parade.

Pispiricu.

Concursu.

Se escrie concursu pentru unu postu de cancelistu la bre-care procuraria.

Recerintiele sunt urmatóriele:

1. concurintele trebuie sà fia cu purtare morala, d'in cauza, cà moral'a procurorului are trebuintia de controla,

2. trebuie sà fia intregu la trupu, adica sanetosu, pentru-cà procurorulu este dejà si la trupu si la sufletu destulu de putredu,

3. de sciintia n'are trebuintia, pentru-cà fiutoriulu seu stapanu inca n'are neci o sciintia deosebita, ci numai aceea de a demuntia pre romanii amplotiati, cari nu scriu unguresce.

Capital'a Bulibasiloru granitieresci.

Herr **Kulotz**, fostulu Kellner, si diplomatu in matematic'a normala.

Intrebare si Raspunsu.

Int. — Óre cine au scosu d'in oficiu la Caransebesu pre unu cancelistu romanu?

Resp. — Limb'a magiara pr'in renegatii, servitorii, ei credintiosi.

Pe revasiu.

(§.) Parteniu Cosm'a in „Telegrafulu romanu“ a criticatu si combatutu pre alu nostru Babesiu in unu modu necrutiatoriu.

Unu anonim „non quis, sed quid,“ cu datulu dela Blasiu (!) inse i-a respunsu in „Albin'a,“ dér' asie de frumosu si de minunatu, pare cà insusi Babesiu ar fi scrisu.

Magiarii gelescu pre Deacu, pre invetiatorinulu, pre tat'a loru. Óre, de candu a moritu Sãagun'a, cine este tat'a natiunei romane?

Intre duoi certandi adica între primariulu si civii Caransebesiului se bucura — comisariulu regescu.

Cãrtiariulu satului.

Dniloru N. P. in *Alb'a-Jul'a*, P. C. in *Resiti'a*, I. P. in *Nadastu*, P. B. in *Hunedór'a*, si A. in *Dobr'a*: Caus'a este indicata in nrulu trecut; dér' acum vi s'a speduitu si se va.

On. *Casine* d'in *Naseudu*: Rubrica deosebita pentru Februariu — Aptile in registrulu nostru nu avema. Deci v'amu insinuat pentru triloniulu Ianuariu — Martiu, cu atãt'a mai alesu, cu càtu si de altmintea pona acum a-fore de acestu actualu numai unu nru a aparutu inca.

Amicului meu in *Sabiu*: Candu am priimitu reclamulu teu pentru I. articulu, tu póte l'ai si cetitu tiparitu. Esemplariile cerute tramise conformu comandai. Abonatulu inregistratu. Da vinu frate abonati cu grosulu dela Sabiu, si inca tocmãi d'entre barbatii nostri cei mai ilustri. Eu credu, cà va sà fia si alu teu meritulu. Te rogu numai continua cu puterniculu teu spriginu spirituale si materiale; cà-ci „unde-e nulu, nu-e putere; unde-su duoi puterea creste, si dusmanulu nu sporesce!“ Resalutare cordiale!

Lui *Flecea* in O. Bucurestu si alta data.

Dlul M. M. in *Sioimostu*: Cu parero de reu s'a luat de cunoscintia. Altu-cum „cel'a“ nu erã pentru Dãta, ferẽsca Dãieu. Poftimutã, sã vini intru imperati'a ta, ca sã-ti aduci a-poi a-minte si de noi!

Magazinulu lui „Gur'a Satului.“

Taber'a ungeresca d'in romani de pe la alegerile de deputati dietali d'in Ungari'a si Transilvania.

Acestu quotlibet compusu parte d'in voluntari, parte d'in cei prinsã cu funea, se publica spre scire si acomodare. Lasa veda lumea: cine sunt acei'a, cari cu votulu loru au trantitu partit'a nationale romana la petiõrele fratiloru nostri magiari, respectivaminte au lovitu in ea, spre a o blama si sguduã.

Spre acestu scopu, si ca acestu cupletu sã fia completu, rogãmu pre conducatorii d'in cele-l-alte districte ca sã ni comunice listele de votare, deosebindu pre romani, pentru a-i cunoõce.

(Urmare.)

In districtulu Aradului.

D.) cerculu alegatoriu alu *Sant'-Anei*.

Candidati: alu partitulu nationale opositionale: *Iosifu Vulcanu* d'in B.-pest'a, redactorulu dela diurnalele periodice „Famili'a“ si „Siedietorea;“ ér' ai partitulu liberale guvernamentale ungurescu: *Sigismundu* (Victoru,) *Bohus*, proprietariu mare de Siri'a si de Sant'-An'a, si deputatulu de mai nainte alu acestui cercu, si *Alisandru* barone de *Bãnhãdi*, proprietariu mare d'in Simandu.

Voturile romaniloru pentru candidatii magiari, si contr'a candidatulu nationale, au fostu urmatóriele:

(Urmare.)

f.) d'in comun'a **Siclau**:

- 31.) *Petru Rusu*, ²⁰⁾ economu.
- 32.) *Mitru Cavasiãnu*, „
- 33.) *Ioane Codriãnu*, „
- 34.) *Demetriu Mornãila*, economu.

²⁰⁾ Rusii d'in Rusi'a sunt mai dreptu-credintiosi! Red.

35.) *Manoile Rusu*, ²¹⁾ tutore orf. com.

36.) *Avacum Plesiu*, „

g.) d'in opidulu **Cernovicu-Simandu**:

1.) *Petru Rai'a*, ²²⁾ notariu.

²¹⁾ Tiene sor'a Deseniloru de socia. De se póta inse asie, a-poi Desenii voru avè mare bucuria de elu. Red.

²²⁾ Romanu unitu a-poi catolisatu. Nu-e miãune. Red.

2.) *Flori'a Ciocanu*, economu.

3.) *Nicolau Simonu*, „

4.) *Iosi'a Curtu*, „

5.) *Petru Pèru*, „

6.) *Ioane Ungurènu*, „

7.) *Mitru Merce*, „

8.) *Ioane Costanu*, tutore orf. opid.

9.) *Georgiu Ciocanu*, economu.

(Se va urmã.)